

## Zpravodaj oborové platformy nevládních neziskových organizací pracujících v ochraně přírody

Číslo: **5/2007**

### ● DĚNÍ V PLATFORMĚ

V pátek 4. května 2007 se v pražském Mánesu konalo **jarní oborové setkání platformy ekologických organizací**. Zúčastnilo se ho 42 zástupců environmentálních NNO a MŽP. Hovořilo se především o transparentnosti neziskového sektoru, zkušenostech z pracovních komisí a přípravách na české předsednictví v EU. V rámci jednání proběhlo i setkání členů platformy s ministrem životního prostředí Martinem Bursíkem.

Závěry z OS jsou následující:

1. Byla přijata „Pravidla transparentnosti nestátních neziskových organizací v oblasti dárcovství a sponzorství ze strany komerčních subjektů“. Pro jejich přijetí hlasovali zástupci všech přítomných organizací. Přijetí Pravidel transparentnosti neznamená jejich automatickou závaznost pro všechny členy platformy - platforma pouze doporučuje členským i jiným organizacím, aby se k těmto pravidlům přihlásily. Informaci o přistoupení organizace k pravidlům transparentnosti je vhodné sdělit koordinátorce oborové platformy a veřejně avizovat způsobem v organizaci obvyklým. Přehled přistoupivších organizací a vlastní text Pravidel transparentnosti bude zveřejněn na stránkách ZK.
2. Členové organizací platformy byli vyzváni, aby se zapojovali do diskusí na mailových konferencích (Platforma, Lobbying). Z diskuse obsahu mailové konference platformy vyplynul zájem na jejím zachování ve stávající podobě (jako diskusního a informačního nástroje), na snaze o věcnost, eliminaci řešení osobních neshod a interních záležitostí členských organizací.
3. Zástupci platformy v komisích, výběrech a pracovních skupinách seznámili přítomné s obsahem a formou aktuálních jednání příslušných orgánů. Možnost zapojení NNO do přípravy operačních programů označili zástupci platformy za nedostatečnou a pouze formální. Informace o aktuálním dění budou nadále zprostředkovávány průběžně skrze mailovou konferenci platformy a Zpravodaj.
4. NNO byly vyzvány k zapojení se do příprav na české předsednictví EU. V rámci národního evropského fóra vzniká řada tematických pracovních skupin, je možné využít společných informačních zdrojů. Za ZK tuto oblast pokrývá Ondřej Rut.
5. V rámci oborového setkání proběhlo setkání ekologických NNO s ministrem životního prostředí Martinem Bursíkem. Ministr shrnul současnou situaci na MŽP a zodpověděl otázky členů platformy týkající se především témat Natury, ekologické újmy, alternativních paliv, plánu hlavních povodí a EIA/SEA. Ministr vyzval zástupce NNO ke spolupráci, k iniciaci jednotlivých tematických schůzek a k zaslání podnětů. Podrobný záznam diskuse s ministrem je uveden v příloze zápisu z oborového setkání.

Zápis z oborového setkání bude rozeslán na platformu a účastníkům setkání, k dispozici bude včetně příloh od 21. května také na webových stránkách asociace: [www.zelenykruh.cz/cz/oborova-platforma/oborova-setkani/](http://www.zelenykruh.cz/cz/oborova-platforma/oborova-setkani/). Pro více informací a potřebné dokumenty kontaktujte koordinátorku oborové platformy - [katerina.ptackova@zelenykruh.cz](mailto:katerina.ptackova@zelenykruh.cz).

Již dlouho avizovaný **Ekofestival 2007** se uskuteční na náměstí Míru v Praze ve **Světový den životního prostředí 5. června 2007 od 10:00 do 18:30**. Jedná se o jednu z největších společných akcí členů platformy - festivalu se zúčastní téměř **dvě desítky členských organizací**. Tématem Festivalu je odpovědná spotřeba, jeho součástí bude i několik tematických výstav přímo na náměstí a výstava Česká krajina v prostorách městské části Praha 2, která je společně s Ceníí partnerem akce. Více o programu [www.zelenykruh.cz](http://www.zelenykruh.cz).

Během května probíhala a probíhá na mailové konferenci platformy zajímavá diskuse o **potřebě zesílit komunikaci NNO s médii**. Téma otevřel pan doktor Tuček, který zprostředkoval členům platformy svou pozitivní zkušenost s prosazováním vlastních článků a názorů do médií. Tuto jeho aktivitu vyprovokovalo setkání s novináři, kteří vyjádřili o tento typ materiálů zájem. Pan Tuček je přesvědčen, že v propagaci ekologických názorů existují nedostatky, které lze celkem snadno odstranit. Řada zajímavých materiálů cirkuluje pouze v uzavřeném kruhu ekologických sítí a nevelkých tiskovin a nedostane se na širší veřejnost. Prosadit se s vlastním textem do celostátních médií není přitom podle zkušenosti mnohých diskutujících tak obtížné, jak by se mohlo zdát. Následná diskuse na platformě vedla k jednoznačné shodě na **potřebě silněji ventilovat ekologické názory masovými sdělovacími prostředky, aktivně komentovat aktuální domácí i zahraniční dění z ekologické perspektivy, ať už čtenářskými dopisy, názorovými texty či stručnými komentáři**. Možnostem spolupráce na těchto aktivitách mezi jednotlivými členskými organizacemi se bude věnovat schůzka, kterou iniciovala Jana Krčmářová (ZK). O termínu jejího konání vás budeme informovat.

Členové Hnutí DUHA, společně se Zeleným kruhem a dalšími nevládními organizacemi uspořádali ve čtvrtek 26. dubna demonstraci před Velvyslanectvím SR v Praze. Cílem akce bylo vznést požadavek na **okamžité ukončení těžby kalamičního dřeva v Tiché a Koprové dolině v Tatrách**. Velvyslanci Ladislavu Bellekovi byla předána výzva, k níž se připojilo patnáct českých NNO.

Ve snaze zabránit těžbě kalamičního dřeva a upozornit na nutnost ponechání lesa samovývoji probíhala a probíhá na Slovensku již od 11. dubna, kdy byla těžba zahájena, široká kampaň za podpory vědců a dalších osobností. V dopoledních hodinách v den konání pražského protestu nařídila Slovenská inšpekcia životného prostredia Štátnym lesom TANAP-u zachovat původní stav v čase výkonu státního dozoru až do zdokumentování stavu na území NPR Tichá a Koprová dolina. Fakticky tak byly zastaveny těžbařské práce do doby, kdy bude případ došetřený - SlŽP konečně reagovala na podání ekologických NNO, které ji žádaly zasáhnout proti porušování předpisů v daných lokalitách. I přes tento dočasný úspěch se vyhlášení tzv. Územia chráněného občanmi (ÚCHO) v sobotu 28. dubna zúčastnilo více než patnáct set lidí. Na shromáždění vystoupili i pracovníci státní správy a lesníci, čtyřicet zaměstnanců státní ochrany přírody se obrátilo se stížností na ministra ŽP, nesouhlas se sanacemi vyjádřila také botanická společnost při Slovenské akademii věd. Tato akce je součástí širší a dlouhodobější kampaně, jejímž cílem je upozornit na nevyhovující stav státní ochrany životního prostředí na Slovensku a změnit jej.

V polovině května obdrželo slovenské MŽP dopis od Evropské komise, který upozorňuje, že v případě těžby v Tiché a Koprové dolině byly pravděpodobně porušeny evropské směrnice o ochraně přírody. V případě, že MŽP ve své reakci nepřesvědčí EK o opaku, hrozí Slovensku proces před Evropským soudním dvorem a přísné sankce. Více o aktuálním vývoji situace viz [www.ticha.sk](http://www.ticha.sk). Z českých NNO podá bližší informace Jaromír Bláha z Hnutí DUHA: [jaromir.blaha@hnutiduha.cz](mailto:jaromir.blaha@hnutiduha.cz).

Pavel Činčera (BEZK) se koncem dubna zúčastnil jednání pracovní skupiny „Overall consistency and the scope for possible simplification of the regulatory framework applicable to the industry sub-sector of machines“ v rámci Výboru pro průmyslovou změnu v Bruselu. Komise hledá možnosti zjednodušení administrativní zátěže podnikatelů, především v malých a středních podnicích. Diskutovány byly mimo jiné problémy s harmonizací existujících standardů ochrany životního prostředí - harmonizace by v ideálním případě neměla vést ke snížení, ale zároveň ani ke zbytečnému zvyšování stávající úrovně ochrany. Současný stav, kdy jsou dané minimální parametry a členské země si mohou zřídit přísnější pravidla, uznají-li to za vhodné, nezajišťuje podnikům jistotu, že se se stejnými parametry uplatní ve všech členských zemích. Další schůzka skupiny se koná 22. května a nabízí se možnost spolupráce. Pokud někoho dané téma zajímá, může kontaktovat Pavla Činčera, [pavel.cincera@ecm.cz](mailto:pavel.cincera@ecm.cz).

20. a 21. dubna uspořádalo EEB v Berlíně seminář o ochraně ovzduší. Zúčastnili se ho i Michal Bernard (EPS) a Miroslav Šuta (STUŽ). Obecným závěrem semináře je to, že většina států ES s největší pravděpodobností nesplní emisní stropy pro vybrané látky stanovené směrnicí 2001/81/ES, které jsou nastaveny k roku 2010. Směrnice požaduje po státech vypracování Národních programů snižování emisí a každoroční emisní inventury a prognózy. V ČR v tuto chvíli připravuje MŽP zákon o ochraně ovzduší, vyžaduje i krajské programy a dává možnost sepsání programů obecních. Přístup jednotlivých států k závaznosti emisních limitů je velmi odlišný - např. Nizozemí a Německo považují emisní limity stanovené směrnicemi ES za absolutně mezní hodnoty, většina ostatních zemí je v rámci povolených řízení poměřuje s "jinými veřejnými zájmy" a uděluje některá povolení i při vědomí toho, že emisní limity dodrženy nebudou). Bližší informace o jednání, včetně prezentací jednotlivých přednášejících lze vyžádat u Michala Bernarda - [tabor@eps.cz](mailto:tabor@eps.cz), příp. Miroslava Šuty - [miroslav.suta@centrum.cz](mailto:miroslav.suta@centrum.cz).

4.-6. června 2007 se uskuteční seminář EEB k tématům Aarhuské úmluvy a směrnice o odpovědnosti za škody na životním prostředí a zároveň setkání EEB Law Group. Jednání se pravděpodobně zúčastní dva zástupci EPS. Ve věci sekce Aarhuské úmluvy je možné kontaktovat s podněty Pavla Černého ([brno@eps.cz](mailto:brno@eps.cz)), ve věci ekologické újmy pak Michala Bernarda ([tabor@eps.cz](mailto:tabor@eps.cz)).

Pracovní seminář k problematice Společenské odpovědnosti firem proběhl 14. května na Zeleném kruhu. Účastníci diskutovali podklad zpracovaný Filipem Gregorem z programu GARDE, EPS s názvem "Jak hodnotit odpovědnost korporací - kritický pohled". Výstupem semináře budou doporučení ekologických organizací pro firmy, které se hlásí ke konceptu Společenské odpovědnosti. Cílem je vymezit z hlediska ochrany životního prostředí a lidských práv hranici mezi greenwashingem a společenskou odpovědností. Doporučení budou prezentována na semináři s účastí zástupců firem, který proběhne v Praze v týdnu od 18. do 22. června (bude upřesněno). Zájemcům můžeme zaslat diskutovanou studii, hlaste se u Kateřiny Ptáčkové ([katerina.ptackova@zelenykruh.cz](mailto:katerina.ptackova@zelenykruh.cz)).

Zelený kruh vydal Ročenku úspěchů ekologických nevládních neziskových organizací 2006. Publikace má za cíl upozornit veřejnost na úspěšné projekty ekologických neziskových organizací a různorodost jejich činnosti. V letošní Ročence jsou prezentovány projekty společnosti Ekodomov (Miss Kompost), BEZK (Ekolist.cz), Ekologického právního servisu (Společenská odpovědnost korporací v EU-10: Očekávání vs. realita) a občanský projekt Auto\*mat (Zažít město jinak). Ročenku si můžete stáhnout ve formátu pdf (<http://www.zelenykruh.cz/cz/aktuality/zeleny-kruh-vydal-rocenku-uspechu-ekologicky-nno-2006/>), v tištěné podobě je zájemcům k dispozici v kanceláři Zeleného kruhu. Publikaci je možné využít k prezentaci ekologického nevládního sektoru jako celku směrem k veřejnosti. V případě zájmu o zaslání určitého počtu brožur pište na [katerina.ptackova@zelenykruh.cz](mailto:katerina.ptackova@zelenykruh.cz).

Platforma ekologických organizací nominovala do Monitorovacího výboru Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost Jiřího Kulicha (SEVER + SSEV Pavučina). Nominace byla odeslána na Radu vlády pro NNO, výbor RNNO pro spolupráci s EU hlasoval o kandidátech 17. května. O výsledku vás budeme informovat v příštím Zpravodaji. Díky všem členům platformy, kteří se do hlasování o nominaci zapojili.



## ● DĚNÍ V LEGISLATIVĚ

Dubnová schůzka legislativní skupiny environmentálních NNO se uskutečnila 26. dubna se na Zeleném kruhu. Zástupci ze ZK, EPS, Ateliéru pro ŽP a Oživení se setkali s Danielem Vondroušem z MŽP a Tomášem Tylem, asistentem poslance Přemysla Rabase. Na schůzce se projednalo téma legislativních návrhů v souvislosti s radničními periodiky, kterým se aktuálně zabývá sdružení Oživení. Dále se hovořilo o poslanecké novele zákona o střetu zájmů a vládním návrhu zákona o předcházení ekologické újmy a její nápravě. Bližší informace k projednávaným tématům u Aleny Dodokové, [alena.dodokova@zelenykruh.cz](mailto:alena.dodokova@zelenykruh.cz). Je možné též zaslat podněty k dalším okruhům, jimž by se měla legislativní skupina věnovat.

Do 30. dubna měla ČR převzít do svého právního řádu závazky ze směrnice č. 2004/35/ES o odpovědnosti za škody na životním prostředí. Připravovaný návrh zákona však vláda na svém posledním dubnovém jednání neschválila a vrátila k dopracování. ČR se proto za porušení evropského práva vystavuje žalobě ze strany Evropské Komise a placení mnohamilionových pokut uložených evropským soudem. Obdobným sankcím se vystavuje i dalších 23 zemí EU, které stejně jako ČR nestihly směrnici převzít. Na převzetí principů „prevence“ a „znečišťovatel platí“, které směrnice zavádí, měly členské státy tři roky. EPS zvažuje podání stížnosti k Evropské Komisi. Více informací u Michala Bernarda, [tabor@eps.cz](mailto:tabor@eps.cz), příp. viz TZ EPS: [www.eps.cz/php/index.php?cat=arch&art=news&x=1999197](http://www.eps.cz/php/index.php?cat=arch&art=news&x=1999197)

### **\*ZÁKONY PROJEDNÁVANÉ V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ\***

Vládní novela zákona o ochraně ovzduší (sněmovní tisk 161: [www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=161&CT1=0](http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=161&CT1=0)) byla i s pozměňovacími návrhy schválena Poslaneckou Sněmovnou na schůzi dne 2. 5. 2007. Nyní se musí vyjádřit Senát. Text schváleného předpisu naleznete na: [www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=5&ct=161&ct1=0&v=PZ&pn=4&pt=1](http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=5&ct=161&ct1=0&v=PZ&pn=4&pt=1).

Zlínský kraj předložil **novelu zákona o vodách** resp. zákona č. 20/2004 Sb., který novelizoval zákon o vodách a transponoval evropské směrnice (sněmovní tisk 164: [www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=164&CT1=0](http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=164&CT1=0)). Předkladatel navrhuje ošetřit požadavky na čištění odpadních vod v obcích menších než upravuje směrnice ES z důvodu, že zde spatřuje mezeru v zákoně. Týká se to obcí do 500 ekvivalentních obyvatel a obcí od 500 - 2000 ekvivalentních obyvatel. Pro ty větší stanovuje lhůtu do 31. prosince 2010 na dodržování limitů a dalších požadavků nařízení vlády č. 61/2003 Sb. Návrh byl přikázán k projednání ve Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj, Výboru pro životní prostředí a Zemědělském výboru.

Skupina poslanců navrhuje **snížit minimální počet hlasujících nutný pro platnost místního referenda**. Navrhuje snížení z poloviny na 35 % všech oprávněných voličů s trvalým pobytem v dané obci (sněmovní tisk 173: [www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=173&CT1=0](http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=173&CT1=0)). Vláda k němu vydala nesouhlasné stanovisko. Zákon zatím ve Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj projednán nebyl.

**Vládní novela zákona na ochranu zvířat proti týrání** (sněmovní tisk 184: [www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=184&CT1=0](http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=184&CT1=0)) obsahuje některé sporné body resp. nedostatečně transponuje relevantní směrnici ES. Novelu sleduje Svoboda zvířat, Ekologický právní servis i sama Strana Zelených. Zatím bylo projednání novely ve Výboru pro ŽP a Zemědělském výboru odloženo. Vzhledem k tomu, že je stále možné předkládat pozměňovací návrhy do výborů, bude se na toto téma konat další schůzka s poslancem Přemyslem Rabasem (SZ). Ti, kteří pozměňovací návrhy připravují nebo by měli o účast zájem, prosíme, aby psali na [alena.dodokova@zelenykruh.cz](mailto:alena.dodokova@zelenykruh.cz) nebo přímo [roman.rogner@zeleni.cz](mailto:roman.rogner@zeleni.cz) (vedoucí sekce ochrany zvířat Strany zelených).

**Vládní novela zákona o hospodaření energií** transponující směrnici o ekodesignu elektrických spotřebičů zatím ve výborech PSP projednána nebyla (sněmovní tisk 213: [www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=213&CT1=0](http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=213&CT1=0)).

**Poslanecká novela zákona o sdružování občanů** navrhuje, aby bylo ze zákona vypuštěno ustanovení, které zavádí povinnost uvádět zkratku „o.s.“ v názvu občanského sdružení. Tato povinnost se vztahuje nejen na nově registrovaná občanská sdružení, ale též na občanská sdružení již existující, která mají povinnost uvést svůj název do souladu se zákonem do 3. července 2009 (sněmovní tisk 216: [www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=216&CT1=0](http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=216&CT1=0)).

### **\*PŘIPOMÍNKOVÁ ŘÍZENÍ\***

MŽP zasílá v rámci meziresortního připomínkového řízení návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech. Podklady ve velikosti 600 kB na vyžádání u Aleny Dodokové, [alena.dodokova@zelenykruh.cz](mailto:alena.dodokova@zelenykruh.cz). O zaslání vašich připomínek MŽP žádá do 18. května 2007.

**Probíhá SEA řízení k následujícím dokumentům (viz [www.ceu.cz/EIA/SEA](http://www.ceu.cz/EIA/SEA)):**

- Koncepce dopravy Plzeňského kraje
- Program rozvoje Jihočeského kraje 2007-2013
- Aktualizace návrhové části Programu rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje



**Rada a Parlament dosáhly politické shody o novém finančním nástroji LIFE+.** Předpokládaný rozpočet LIFE+ činí na období 2007–2013 necelých 1,9 mld. eur (v cenách z roku 2004). 78 % rozpočtu je určeno na granty a z toho přinejmenším 50 % je rezervováno na výdaje spojené s částí programu zaměřenou na ochranu přírody a biodiverzitu. Nařízení LIFE+ vejde v platnost v září 2007. Komise nyní připravuje informační balíček pro žadatele.

TZ Komise:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/431&type=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

**Nemocnice mohou lépe chránit své pacienty před toxickými látkami.** Evropský parlament přijal již koncem března upravenou směrnici o zdravotnických prostředcích, která nově požaduje značení všech pomůcek obsahujících reprotoxické ftaláty, které se používají k měkčení plastů. Nové požadavky na značení pomohou těm nemocnicím, které se již snaží snížit používání zdravotnických prostředků obsahujících ftaláty, mají s tím však potíže v důsledku nedostatečných informací o prostředcích, které používají. Více v tiskové zprávě Arniky: [www.arnika.org/novinky.shtml?x=1982994](http://www.arnika.org/novinky.shtml?x=1982994).

**Evropská komise chce zlepšit přístup veřejnosti k dokumentům institucí EU.** Přijetím zelené knihy Komise zahájila otevřenou veřejnou konzultaci týkající se nařízení o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (nařízení č. 1049/2001). Tato konzultace je součástí Evropské iniciativy pro transparentnost, kterou Komise zahájila v listopadu 2005. Jednou z nevyřešených otázek, na kterou Komise hledá odpověď je, zda mají být právní předpisy týkající se přístupu k dokumentům harmonizovány s předpisy týkajícími se přístupu k informacím o životním prostředí podle Aarhuské úmluvy. Přispěl by jediný soubor právních předpisů k větší transparentnosti a jasnosti pro občany? Konzultace potrvá do 15. července.

TZ Komise:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/511&format=HTML&aged=0&language=CS&guiLanguage=en>

**Ekologické vysvědčení Evropské komise.** Skupina deseti významných evropských nevládních organizací, známá jako Green 10, vydala v půlce funkčního období Evropské komise hodnocení, jak si tato vrcholná instituce EU počíná s ohledem na ochranu a zlepšování stavu životního prostředí a zdraví člověka. Hodnoceno bylo celkem šestnáct oblastí evropské politiky Komise škálou od 1 do 10 bodů, celkový průměr hodnocení činí 4,3 bodu. Více se dočtete na webu Zeleného kruhu: [www.zelenykruh.cz/cz/aktuality/ekologicke-vysvedceni-evropske-komise/](http://www.zelenykruh.cz/cz/aktuality/ekologicke-vysvedceni-evropske-komise/). Nebo si stáhněte celou publikaci "Could try harder" A mid-term report on the European Commission's environmental record: [www.eeb.org/activities/General/g10\\_midterm\\_complete.pdf](http://www.eeb.org/activities/General/g10_midterm_complete.pdf)

Technologie potřebné k zastavení globálního oteplování máme už teď - říká zpráva 3. pracovní skupiny IPCC. Třetí pracovní skupina, která se věnovala opatřením pro přizpůsobení se klimatickým změnám zveřejnila svůj příspěvek ke 4. zprávě IPCC o změnách klimatu. Shrnutí zprávy pro politiky a novináře ke stažení zde: [www.ipcc.ch/SPM040507.pdf](http://www.ipcc.ch/SPM040507.pdf), článek na EurActiv.cz: [www.euractiv.cz/evropa-dnes0/clanek/technologie-potrebne-k-zastaveni-globalniho-oteplvani-mame-uz-ted](http://www.euractiv.cz/evropa-dnes0/clanek/technologie-potrebne-k-zastaveni-globalniho-oteplvani-mame-uz-ted).

Komise zveřejnila zprávu o naplňování 6. akčního programu pro životní prostředí. 6. akční program byl přijat v roce 2002 na desetileté období. Zpráva vydaná po pěti letech platnosti 6. akčního programu konstatuje, že EU stále nenastoupila cestu k udržitelnému rozvoji a že bude nutné vyvinout a implementovat účinnou environmentální politiku, která by se měla stát srdcem evropského projektu. EEB uvítala tyto závěry a vyzvala k rozpoutání široké veřejné diskuse nad úrovní a potřebností environmentální legislativy. Podle EEB nedokázala Komise ve zprávě přiznat některé nedostatky vyplývající zejména z nedostatečné právní síly tematických strategií a rámcových směrnic, které 6. akční program stanovil jako základní legislativní nástroje evropské environmentální politiky. Nejhorší situace je pravděpodobně v oblasti odpadové politiky, kde současné navrhované právní předpisy dokonce podkopávají stávající odpadovou politiku členských států.

Více v TZ EEB: [www.eeb.org/press/030507\\_6EAP\\_Press\\_Release.html](http://www.eeb.org/press/030507_6EAP_Press_Release.html)

TZ Komise:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/07/162&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Evropský parlament a Rada dosáhly dohody o nové směrnici o záplavách. Evropský parlament přijal kompromisní podobu směrnice o hodnocení a řízení povodňových rizik, na které se dohodl s Radou EU. Tuto směrnici navrhla Komise v roce 2006 za účelem předcházet záplavám a omezovat jejich dopady na lidské zdraví, životní prostředí, infrastrukturu a majetek. Nová směrnice bude po členských státech vyžadovat identifikaci povodí řek a související přímořské oblasti, které jsou ohroženy záplavami, a vyhotovení map povodňových rizik a plánů pro tyto zóny.

Nevládní organizace kritizují konečné znění směrnice zejména proto, že se do něj nepodařilo prosadit její obsahové propojení s Rámcovou směrnicí o vodách a uplatnění principu náhrady nákladů. Povodňová směrnice podporuje spíše tvrdá opatření (přehrady, protipovodňová zábrany) proti povodním a nedostatečně podporuje údržbu a rozvoj přírodních způsobů akumulace vod a údržbu přirozených záplavových území. To může mít negativní dopady na biodiverzitu a kvalitu vod.

Návrh a doprovodné dokumenty spolu s informacemi o vodní politice EU lze najít na zde:

[http://ec.europa.eu/environment/water/flood\\_risk/index.htm](http://ec.europa.eu/environment/water/flood_risk/index.htm)

Tisková zpráva Komise:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/565&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Tisková zpráva EEB a FoE: [www.eeb.org/press/250407\\_pr\\_EEB\\_FoEE\\_WWF\\_MEPs\\_on\\_flood\\_management.html](http://www.eeb.org/press/250407_pr_EEB_FoEE_WWF_MEPs_on_flood_management.html)

Pozice EEB: [www.eeb.org/activities/water/EEB\\_FoEE\\_WWF\\_Flood\\_Risk\\_Brief\\_April07.pdf](http://www.eeb.org/activities/water/EEB_FoEE_WWF_Flood_Risk_Brief_April07.pdf)

Zákaz vývozu rtuti z EU o krok blíže. Hlasování výboru pro životní prostředí Evropského parlamentu učinilo další krok k zavedení zákazu vývozu rtuti z EU. Europoslanci schválili návrh jednoznačnou většinou a přijali i řadu pozměňovacích návrhů vůči dokumentu předloženému Evropskou komisí. TZ STUŽ: [www.stuz.cz/view.php?cisloclanku=2007050006](http://www.stuz.cz/view.php?cisloclanku=2007050006)

Evropská komise zahajuje veřejné konzultace o biopalivech. Základní otázkou konzultací je způsob, jak dosáhnout 10% podílu biopativ do roku 2020 a jak zajistit environmentální udržitelnost v této oblasti. Konzultace bude probíhat do 4. června. Komise nyní čeká na názor Parlamentu. Současný postoj Komise předpokládá vydání jedné směrnice o OZE, která bude zahrnovat i opatření pro biopaliva. Další informace najdete na této adrese: [http://ec.europa.eu/energy/res/consultation/biofuels\\_en.htm](http://ec.europa.eu/energy/res/consultation/biofuels_en.htm)

IPPC: Váš názor na závaznější standardy pro průmyslové emise? Komise zahájila internetové veřejné konzultace o revidované směrnici o integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC). Konzultace potrvají do poloviny června. Dotazník, kde můžete uplatnit své připomínky najdete zde: [http://ec.europa.eu/environment/ipcc/ipcc\\_review\\_consul.htm](http://ec.europa.eu/environment/ipcc/ipcc_review_consul.htm). EEB žádá o názory nevládních organizací v jednotlivých členských státech, aby na jejich základě připravila modelové odpovědi, které by byly univerzálně použitelné pro nevládní organizace. Kontaktní osobou je Mecki Naschke ([mecki.naschke@eeb.org](mailto:mecki.naschke@eeb.org)).



**PUBLIKACE**

V únoru 2007 pořádala EEB odborný seminář věnovaný postupu implementace směrnice o stanovištích a směrnice o ptácích, na jejichž základě je zaváděna soustava Natura 2000. Výstupy z tohoto semináře jsou zahrnuty do publikace 'Saving Biodiversity; releasing Natura 2000's potential'. Natura 2000 je hlavním nástrojem, jak dosáhnout deklarovaný cíl Společenství zastavit do roku 2010 úbytek biologické rozmanitosti. Publikace ukazuje, jak jednotlivé členské státy pokročily v implementaci Natury 2000 a na jaké priority je třeba se soustředit, aby byl cíl zastavení úbytku biodiverzity úspěšně naplněn.

Zpráva ke stažení: <http://www.eeb.org/activities/biodiversity/documents/EEBN2000potentialreportFINAL.pdf>.

Německá nevládní organizace German League for Nature and Environment vydala dvě zajímavé přehledové publikace určené přímo ekologickým nevládním organizacím, které pracují, nebo by rády pracovaly na tématech evropské environmentální politiky. První publikace Brussels Basics - How does the EU work? jednoduchým způsobem vysvětluje jak fungují jednotlivé evropské instituce a struktury a poskytuje mnoho rad, jak se aktivně zapojit do tvorby evropské politiky. Ke stažení zde: [www.eu-koordination.de/PDF/BrusselsBasics.pdf](http://www.eu-koordination.de/PDF/BrusselsBasics.pdf). Druhá publikace se zaměřuje speciálně na fungování Evropské Rady: The Council in Context: A Guide to the Council of the European Union. Obsahuje samostatnou kapitulu, která se věnuje lobbyingu v souvislosti s evropským předsednictvím. Ke stažení zde: [www.dnr.de/publikationen/eur/archiv/Ratsheft\\_eng\\_End.pdf](http://www.dnr.de/publikationen/eur/archiv/Ratsheft_eng_End.pdf).

OECD vydalo studii „Environmentální politika a chování firem“. Publikace se zaměřuje na vztahy mezi veřejnou environmentální politikou a chováním korporací. Závěry jsou založeny na výzkumech mezi 4000 výrobci ze sedmi členských zemí OECD. Publikace má na základě empirických dat vyplnit informační mezeru o dopadu environmentální politiky na chování firem. Studie však nenachází důkazy pro tvrzení, že přísnější regulace povede k rozvíjení řešení dvojího vítězství pro životní prostředí i ekonomiku. Na druhou stranu však empirická data dokazují, že firmy, které se chovají šetrně k životnímu prostředí mají větší úspěch na trhu. Pobídky k šetrnějšímu přístupu k životnímu prostředí přicházejí podle OECD spíše z tržního prostředí, spíše než aby byly efektem environmentální regulace. Více o publikaci: [www.oecd.org/document/11/0,2340,en\\_2649\\_37465\\_38009291\\_1\\_1\\_1\\_37465\\_00.html](http://www.oecd.org/document/11/0,2340,en_2649_37465_38009291_1_1_1_37465_00.html).

Poslední pořad z cyklu **NEDEJ SE** se zabýval plánem na **výstavbu skládky v CHKO Železné hory** a dotkl se také projednávané evropské odpadové politiky. Zájemci si mohou pořad přehrát na internetových stránkách České televize, [www.ceskatelevize.cz/vysilani/1095913550-nedej-se/32428.html](http://www.ceskatelevize.cz/vysilani/1095913550-nedej-se/32428.html).

Centrum pro komunitní práci CpkP střední Morava vydalo „**Studii zvyšování absorpční kapacity a realizace úspor ve vybraných mikroregionech Olomouckého a Zlínského kraje**“. Publikace si klade za cíl odpovědět na některé problémy, které mikroregiony při svém fungování řeší, a to formou analýz a studií 6 vybraných mikroregionů. Společným cílem bylo popsat, jak managementy rozvoje mikroregionů fungují, ve smyslu funkčních závislostí mezi jednotlivými složkami, jaké metody, postupy a styly práce tyto managementy (mikroregiony) obvykle využívají a jaké výsledky jsou díky nim dosahovány. Publikace je ke stažení ve formátu PDF. Velikost cca 2,4 MB: [http://vydavatelstvi.cpkp.cz/odborne/studie\\_vyzkum\\_mmr.pdf](http://vydavatelstvi.cpkp.cz/odborne/studie_vyzkum_mmr.pdf). V případě zájmu o tištěnou publikaci pište na [sumperk@cpkp.cz](mailto:sumperk@cpkp.cz).

Ministerstvo životního prostředí připravilo novou příručku s názvem „**Integrovaná prevence a omezování znečištění - Stručný průvodce provozovatele zařízení s praktickými výklady zákona o integrované prevenci**“, která je určena stávajícím a budoucím provozovatelům zařízení, spadajících pod působnost zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ale i laické a odborné veřejnosti. Důraz je kladen především na problematiku povolování nových a stávajících zařízení. Pozornost je také věnována širšímu rámci IPPC, např. související evropské legislativě a evropskému systému výměny informací. Publikace je dostupná zde: [www.env.cz/C1256D3D006B1934.nsf/\\$pid/MZPJFSK4RUOB/\\$FILE/ippc\\_prirucka\\_FINAL%2007.pdf](http://www.env.cz/C1256D3D006B1934.nsf/$pid/MZPJFSK4RUOB/$FILE/ippc_prirucka_FINAL%2007.pdf).

Britští Přátelé Země spustili **databázi nejrůznějších příkladů či údajů o souvislostech místní ekonomiky, pracovních míst, velkých rozvojových projektů a zelených odvětví** - [http://community.foe.co.uk/campaigns/economics/jobs/index\\_sitebattler.html](http://community.foe.co.uk/campaigns/economics/jobs/index_sitebattler.html). Tato databáze může posloužit jako výborný argumentační nástroj. Obsahuje např. informace o tom, kdy a kde automobilový průmysl nadsazoval čísla o pracovních místech, která vytvoří nová továrna, kolik procent daní odvádí supermarkety do místní ekonomiky a kolik v hlavním městě, jaká pracovní místa vytváří obnovitelná energetika a jaká konvenční elektrárny atd. V databázi je každý příklad uveden s odkazem na původní zdroj informací.



## ● OZNÁMENÍ

Na letošním Fóru pro udržitelný rozvoj, které se konalo 14. 5. v Praze v Lichtenštejnském paláci, byl senátorem Bedřichem Moldanem představen návrh **Aktualizované strategie udržitelného rozvoje**, jehož druhou verzi schválila na svém posledním zasedání Rada vlády pro udržitelný rozvoj. Všichni zájemci se mohou do **30. června** vyjádřit k jednotlivým částem Strategie prostřednictvím internetu na adrese [www.udrzitelny-rozvoj.cz/sur](http://www.udrzitelny-rozvoj.cz/sur). Podrobnosti viz webové stránky Zeleného kruhu - [www.zelenykruh.cz](http://www.zelenykruh.cz), tisková zpráva Rady vlády pro udržitelný rozvoj k danému tématu viz [www.env.cz/AIS/web-news.nsf/9ab6596b5dac8075c1256662002b0723/b706107819b02f21c12572dc0030872d?](http://www.env.cz/AIS/web-news.nsf/9ab6596b5dac8075c1256662002b0723/b706107819b02f21c12572dc0030872d?)

27. dubna byly v Brně oznámeny **výsledky anket Ropák roku 2006 a Zelená perla 2006**, které již patnáctým rokem pořádá organizace Děti Země. Na prvním místě se v anketě Ropák roku umístil ministr průmyslu Martin Říman. Anketu Zelená perla 2006 vyhrál primátor Teplíc a senátor parlamentu Jaroslav Kubera. Informace o oceněných počinech a pořadí na dalších místech viz [www.detizeme.cz/ropak/ropak\\_archiv\\_2006.shtml](http://www.detizeme.cz/ropak/ropak_archiv_2006.shtml) a [www.detizeme.cz/ropak/perla\\_archiv\\_2006.shtml](http://www.detizeme.cz/ropak/perla_archiv_2006.shtml).

**Sdružení Arnika** zveřejnilo na začátku května **petici za záchranu dolního toku Labe**. Tento „klenot české krajiny“, jak mu přezdívalí odborníci, ohrožují plány na výstavbu jezů. Petice požaduje definitivní zastavení projektu na betonování nového zdymadla a zařazení dolního Labe do evropské soustavy Natura 2000. Lidé se mohou k petici připojit také na internetu - [www.arnika.org/petice/?x=1976456](http://www.arnika.org/petice/?x=1976456).

Upozorňujeme čtenáře na vznik **nové pražské iniciativy za záchranu žižkovského Škroupova náměstí**. Městská část Prahy 3 se rozhodla, že na tomto náměstí vybuduje podzemní garáže o sedmi podlažích a 168 parkovacích místech. Proti tomuto záměru se postavili někteří místní obyvatelé. Chcete-li se připojit k této iniciativě a rozšířit platformu za záchranu Škroupova náměstí, kontaktujte občanské sdružení „Žižkov 06“: Občanské sdružení Žižkov 06, Blodkova 6, 130 00 Praha-Žižkov, e-mail: [zizkov06@volny.cz](mailto:zizkov06@volny.cz).

Hnutí Brontosaurus spustilo hlasování o nejlepší vtip soutěže **Ekofór 2007**. Do letošního ročníku soutěže bylo přihlášeno více než 1300 vtipů. Na výstavu bylo vybráno 75 nejlepších. Hlasujte na [www.ekofor.cz](http://www.ekofor.cz). Výstava bude nejen na internetu, ale je i putovní. Např. 5. června bude možnost ji shlédnout v rámci Festivalu životního prostředí v Praze na náměstí Míru. Pokud byste měli zájem si výstavu zapůjčit na nějakou ze svých akcí, pište na e-mail [ekofor@brontosaurus.cz](mailto:ekofor@brontosaurus.cz).

V pondělí **21. května** v 15.45 se v Divadelním sále Karlínského spektra na Karlínském náměstí v Praze uskuteční **kulatý stůl o změnách klimatu a možnosti zapojení českých humanitárních a rozvojových organizací**, který společně pořádají ekologické a rozvojové platformy. Akce je součástí třídního semináře Glopolis a koalice Česko proti chudobě o klimatu, zemědělství a rozvojových alternativách, který se koná tamtéž, od 21. - 23. května. Potvrzení účasti na [balajova@glopolis.org](mailto:balajova@glopolis.org), bližší informace o programu viz [www.glopolis.org](http://www.glopolis.org).

V souvislosti s přípravou **Plánu oblasti povodí Ohře a Dolního toku Labe** a **Plánu oblasti povodí Dolní Vltavy** pořádají odbory životního prostředí a zemědělství krajských úřadů společně s Povodím Vltavy a Povodím Ohře **sérii seminářů** se zástupci státní správy, samosprávy obcí, uživatelé vody a zainteresovanou veřejností. Na Krajském úřadě **Karlovarského kraje** se seminář koná **23. května** od 13.00, na Krajském úřadě **Ústeckého kraje** **15. června** od 10.00.

**Ve středu a ve čtvrtek 23. a 24. května se v Praze koná hned několik akcí, které se váží k problematice lesů a Šumavy.**

• 23. května od 17 do 19 hodin se v budově knihkupectví Academia na Václavském náměstí uskuteční tzv. Akademická kavárna, tentokrát na téma Lesy a lesnictví v ČR. Úvodní informaci přednese prof. Josef Fanta, do následující volné diskuze (za účasti médií) jsou pozváni lidé z UHUL, MZe, VULHM a také z LCR.

- 24. května od 9.30 se v Senátu uskuteční veřejná diskuse o budoucnosti Národního parku Šumava.
- 24. května od 10.00 do 18.00, proběhne v Národním zemědělském muzeu konference „Šumava - konflikt člověka a přírody“. Podrobnější informace na vyžádání u Jaromíra Bláhy z Hnutí DUHA ([jaromir.blaha@hnutiduha.cz](mailto:jaromir.blaha@hnutiduha.cz)).
- 24. května od 18.00 bude v kině Světozor premiérově uveden nový film Martina Slunečka "Kalamita aneb srdečný pozdrav od Šumavy k Tatrám". Promítání doplní beseda (M. Bursík, F. Krejčí, J. Fanta, T. Vančura a J. Bláha). Předpremiérové uvedení je možné shlédnout již odpoledne, od 13.30 do 14.00 v Národním muzeu v rámci promítání pro veřejnost k Evropskému dni parků, které organizuje Národní muzeum ve spolupráci s MŽP.

U příležitosti 40. výročí první Školní přírodní rezervace se v Prachaticích uskuteční **konference na téma Environmentální vzdělávání a výchova v přírodě**. Konferenci pořádá CEV Dřipatka a Sdružení Dřipatka ve dnech **29.–31. května 2007**. Mezi diskutovanými tématy nebude chybět význam a pojetí EVV v přírodě, porovnání představ a zkušeností starší a mladší generace ekopedagogů, terénní ekologické výukové programy atd. Více viz [www.dripatka.cz](http://www.dripatka.cz).

Centrum pro komunitní práci vyhlásí v **červnu 2007** další, již pátý ročník soutěže **O lidech s lidmi - Cena za podporu místní demokracie**. Konkrétní datum bude ještě upřesněno. Cílem soutěže je motivovat veřejnou správu k zapojování veřejnosti do regionálního rozvoje a ke spolupráci s neziskovým sektorem. Současně soutěž umožňuje zviditelnění příkladů dobré praxe a pracovníků aktivně podporujících rozvoj občanské společnosti. Soutěž se uskuteční nejen v České republice, ale i na Slovensku, v Maďarsku a Polsku. Vítězné projekty z národních soutěží budou představeny na mezinárodní konferenci. Další informace (přesné datum vyhlášení soutěže, podmínky účasti) oznámíme ihned po jejich zveřejnění.

U příležitosti 15. výročí společnosti PRO-BIO se ve Starém městě pod Sněžníkem uskuteční **2. června jednodenní festival Biofest**. Pořadatelé ze společnosti PRO-BIO chtějí ukázat, že BIOpotraviny jsou pro všechny a není nutné je spojovat jen s vybranou skupinou lidí. Na festivalu se představí např. skupiny Gaia Mesiah, Volant, S.P.S., Pod Černý vrch atd. Festivalu se zúčastní také řada ekologických organizací, např. Greenpeace, Děti Země Brno, Liga ekologických alternativ, sdružení Konopa a další. Nebudou chybět biopotraviny, exkurze po provozech a ekofarmách v okolí, výstava fotografií či filmové projekce. Více informací viz [www.biofest.cz](http://www.biofest.cz).

Hnutí DUHA pořádá druhý ročník **dne otevřených dveří větrných elektráren** a to v rámci celoevropského dne větrné energie. V sobotu **16. června od 9 do 16 hodin** bude u více než desítky větrných elektráren a větrných parků probíhat informační program. Kromě větrných elektráren a parků se akce uskuteční také v několika českých průmyslových podnicích, kde se vyrábějí komponenty nebo i celé větrné elektrárny. Více informací k akci podá Martin Mikeska - [martin.mikeska@hnutiduha.cz](mailto:martin.mikeska@hnutiduha.cz). Seznam elektráren, parků a podniků, v nichž se Den otevřených dveří uskuteční viz např. [www.woodcraft.cz/index.php?right=mainpage&right2=zpravy&id=339](http://www.woodcraft.cz/index.php?right=mainpage&right2=zpravy&id=339).

Ve dnech **27.–29. června** se koná **7. ročník Bioakademie - Evropské letní akademie ekologického zemědělství v Lednici na Moravě**. Bioakademie je rozdělena tři tematické bloky - zpracování biosurovin a výroba biopotravin přímo v zemědělském podniku, ekologické zemědělství a jeho role v ochraně a údržbě krajiny a ekologický chov prasat a ryb. Hlavním organizátorem akce je Svaz ekologických zemědělců PRO-BIO. Zájemci o účast na konferenci se mohou registrovat prostřednictvím elektronického formuláře na [www.pro-bio.cz](http://www.pro-bio.cz), případně kontaktovat Michala Kristýnka - tel. 583 216 609, [michal.kristynek@pro-bio.cz](mailto:michal.kristynek@pro-bio.cz), a to nejpozději do 31.5. 2007. Více informací naleznete na [www.pro-bio.cz](http://www.pro-bio.cz).

Seminář s exkurzí o **Přírodě blízském lesnictví a o certifikačním systému FSC** se koná **28. června v Solnici** (okres Rychnov nad Kněžnou). Cílem první části semináře je seznámit účastníky s certifikačním systémem FSC a se zkušenostmi ze zavádění požadavků Českého standardu FSC do lesního provozu. Druhá část programu je věnována problematice přírodě blízkého lesního hospodaření. S příspěvkem vystoupí mimo jiné i zástupce Lesů České republiky. Přihlášky a bližší informace o semináři získáte na tel. číslech: 545 211 383, 737 406 093 nebo e-mailem na [info@czechfsc.cz](mailto:info@czechfsc.cz).

Hnutí DUHA pořádá začátkem léta na Šumavě velkou letní akci pro národní park - Šumava 007. Tábor s řadou akcí na podporu Šumavy a její divočiny se uskuteční od **30. 6.–7. 7. 2007**. Vedle monitoringu hospodaření v lesích budou připraveny přednášky a besedy s odborníky, exkurze, koncerty, filmy a mnohé další aktivity. Tábor proběhne v kempu na Antyglu, 5 kilometrů od Modrav. Program a další organizační pokyny najdete na [www.hnutiduha.cz/index.php?cat=kalendar&id=31](http://www.hnutiduha.cz/index.php?cat=kalendar&id=31).

**Letní školu ochrany krajiny** pořádá v Hostětíně ZO ČSOP Veronica|Veronica Hostětín. 1. turnus se uskuteční **7.–15. července**, druhý pak **4.–12. srpna**. Účast není věkově omezena. Na programu letní školy budou ornitologická pozorování, botanické exkurze, prohlídka ekologických projektů v obci Hostětín, workshopy, přednášky a mnohé další aktivity. Přihlásit se je možné do **23. května**. Bližší informace a přihlášku najdete na [www.hostetin.org/pozvanky.php?item=58#it58](http://www.hostetin.org/pozvanky.php?item=58#it58), kontaktní osobou je Hana Němcová - [hostetin@veronica.cz](mailto:hostetin@veronica.cz), 572 641 855.

Hnutí DUHA opět pořádá **Lesoochranářský vzdělávací kurs**. Je určen pro každého, kdo chce začít aktivně pomáhat s ochranou přírody nebo se již ochraně přírody věnuje a chce se přiučit dalším znalostem a získat nové zkušenosti. Tematicky je kurs zaměřen na problematiku lesa, kromě odborných přednášek a exkurzí bude obsahovat rovněž výuku vedení kapaň. Kurs je desetidenní a velmi intenzivní. Koná se od **9.–19. srpna 2007** v Lesním vzdělávacím středisku Muchovice pod Lysou horou v Beskydech. Další informace a přihlášku získáte na [www.hnutiduha.cz](http://www.hnutiduha.cz) nebo na mailu [michaela.pichlova@hnutiduha.cz](mailto:michaela.pichlova@hnutiduha.cz).

Ekologický právní servis hledá zaměstnance na pozici **koordinátora mezinárodní sítě nevládních organizací** Justice and Environment. J&E je síť pěti nevládních organizací ze střední Evropy, jejichž cílem je prosazování práva v zájmu životního prostředí. Od uchazečů se očekává mimo jiné výborná znalost anglického jazyka a vysokoškolské vzdělání. Nástup možný ihned. Své přihlášky (životopis a motivační dopis v angličtině) pošlete do 20. května Šárce Nekudové ([brno@eps.cz](mailto:brno@eps.cz) (předmět: Justice and Environment- konkurz)). Více informací viz [www.eps.cz](http://www.eps.cz).

Tento dokument byl vytvořen za finanční pomoci Evropské unie. Za obsah tohoto dokumentu je výhradně odpovědný Zelený kruh a nelze jej v žádném případě považovat za názor Evropské unie.

